

ikke blot dem, der skulde nyde de forhøjede Lønninger, men ogsaa dem, der skulde høre dem, nemlig dels Kommunerne og dels Staten, men i alle Tilfælde Samfundet. Dette har staaet klart for Udvalgets Flertal og bragt det til af Sparommelighedshensyn at foretage disse Bestærelser, som dog ere staaende, hvilket ogsaa erkendes af den højtærede Minister. Det glæder mig, at han kunde gaa ind paa Vædringsforslaget Nr. 50, der nærmere fastsætter, hvorvidt der kan paalægges Kommunerne forøgede Byrder til Lærertilførelser. Den højtærede Minister forbeholdt sig dog at forhandle om at sætte en Bestemmelse ind om, at de Kommuner, der ikke have bidraget til Lærertilførelserne efter deres økonomiske Evne, kunne komme lidt højere op. Jeg skal ikke udtale mig bestemt herom, — det kan jeg ikke — men jeg tror ikke, at Udvalgets Flertal vil gaa ind derpaa. Vanskeligheden ligger i, hvem der skal stonne om, hvilken Evne Kommunen har, og skulde det gaa efter Ministeriets Skøn, kunde det maaske komme til at gaa ud over Kommuner, som dog have anstrengt sig adskilligt med Hensyn til deres Afgifter. Det har man jo set Eksempler paa før. Det blev nævnt i Gaar og gentaget i Dag, at Forslaget om Skolepengene var et Forslag, som Lærerne vare imod, og at Flertallet af Lærerne havde andraget om at blive fri for de flydende Skolepenges Indførelse. Det er jeg ikke blind for, men paa den anden Side foreligger der Vidnesbyrd om, at Kommunerne sætte Pris paa det. Som det er foreslaaet her, kan det ikke komme til at træde Lærerne hynderlig nær. Jeg erkender i øvrigt Rigtigheden af det Regnestykke, som det ærede Medlem for Odense Amts 6te Valgkreds (M. Nielsen) opstillede, det er rigtigt nok. Det kan selvfølgelig komme til at gaa ud over Lærerne, ellers havde det jo ingen Betydning, men jeg tror ikke, det kan komme til at gaa ud over dem i nogen Grad, som kan kaldes uberettiget. Vil man støtte den private Skole, tror jeg, at det er den bedste Maade at gøre det paa, at indføre Skolepengesystemet, ligesom jeg ogsaa tror, at det er den bedste Spore for Lærerne i den offentlige Skole. Den højtærede Minister sagde, at der var den Fejl ved Skolepengesystemet over for den private Skole, at der er der ingen Grænse, medens der er sat en Grænse over for den offentlige Skole. Det er gjort med Vilje, og det betragter jeg ikke som nogen Fejl, thi er der ingen Grænse ved den offentlige Skole, vil Læreren let fristes til at modsætte sig Forbedringer i Skolevæsenet derved, at der bliver en Nedgang i Børneantallet. Ved

Friskolerne bør der imidlertid ikke være nogen Grænse, thi det er i Kommunens Interesse, at Friskolen har et vist Børnetal, som den underviser, for saa vidt der derved spares Penge til den offentlige Skole, maaske endogsaa til ny Bygninger, Skolemateriel og Lærertilførelser. Det er derfor ikke urimeligt, at man fastsætter, at Kommunen skal udbetale Skolepenge, dog selvfølgelig ikke naar en Lærer har over 75 Børn, thi det er der jo fastsat, at det maa der ikke være. Dette Vædringsforslag om Skolepenge er ikke stillet af Mistillid til Lærerne, det tror jeg at kunne forsikre paa hele Flertallets Vegne. Der er ikke Mistillid til Lærerne i al Almindelighed. Men selv om man nærer den allerførste Tillid til Lærerne kan man dog ikke være blind for, at der kan findes uheldige Lærere, ligesom uheldige Præster og uheldige Jurister, uheldige Folk i en hvilken som helst Stilling i Samfundet. Dette Forslag er stillet, fordi man mener, at det vil være en heldig Vej at gaa for vor Skole. Jeg ved nok, at Modstanderne af dette System anføre forskellige Grunde for, at det skal kunne virke uheldigt. Jeg tror imidlertid, at hvis man kommer til at indføre det, og det kommer til at virke ude i Livet, vil Befolkningen efterhaanden omsætte dette System med Interesse, og Lærerne ikke alene finde sig i det, men ogsaa komme til at forstå, at det er et endda ikke saa ueffent Lønningssystem. — Angaaende de Vædringsforslag, som ere stillede om Lønningstillæg til Bispestole, Vinter- og Bogeskolere, udtalte den højtærede Minister, at han nok kunde tage dertil, men han syntes dog, at det gik ud paa at gøre Forholdet mere ordinært paa disse Evne, end det hidtil har været. Det er nu mit Tro, at man paa disse Evne i alt Fald ikke i nogen nær Fremtid kommer bort fra dette Forhold. Det er for saa vidt ordinært, som det har bestaaet lige siden Anordningens Tid, ja endogsaa før. Tilstanden i disse meget vidtstrakte Kommuner vil fremdeles i lange, lange Tider bevare den samme Bestaenhed. Derfor mener jeg, at det er heldigt her at søge at raabe Bod paa Lønningforholdene derude for om muligt at faa Tilstanden forbedret saaledes, at Lærerne kunne blive ved Skolerne i en længere Aarrække. Det er jo Øvelsen, der gør Mesteren ogsaa for Lærergerningens Vedkommende. Den højtærede Ministers Bemærkning om, at Vædringsforslag Nr. 59 rettest havde sin Plads under den ny § 20, som blev vedtaget i Gaar, skal jeg erkende Rigtigheden af. Naar Vædringsforslaget er kommet ind under § 13, er det, fordi denne Paragraf netop